

Sygn. akt IV U 586/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: stażysta Monika Barwacz

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 8 maja 2015 roku nr (...)

w sprawie S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu S. M. emeryturę od dnia(...)

Sygn. akt IVU 586/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 sierpnia 2015 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 8 maja 2015 r. odmówił S. M. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 14 lat, 2 miesiące i 9 dni. Organ rentowy nie uznał okresu od 03.07.1973 r. do 17.01.1978 r. jako pracy w warunkach szczególnych, ponieważ stanowisko pomocnik maszynisty sprzętu nie widnieje w rozporządzeniu RM z dnia 7 lutego 1983 r.

S. M. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ pracował w warunkach szczególnych także w spornym okresie od 03.07.1973 r. do 17.01.1978 r. Nie ma obecnie możliwości uzyskania świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracodawca nie istnieje. Sporne okoliczności zamierza wykazać zeznaniami świadków

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. urodzony w dniu (...) r. ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Organ rentowy uznał odwołującemu jako okres pracy w warunkach szczególnych okres 14 lat, 2 miesiące i 9 dni. W dniu 10.04.2015 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

/dowód: wniosek z dnia 10.04.2015 r. –k. 1-4 ar czII/.

Odwołujący w okresie od 03.07.1973 r. do 25.03.1992 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w S.. Pracodawca ten obecnie nie istnieje. Odwołujący pracował na stanowisku pomocnik maszynisty sprzętu, a następnie do końca zatrudnienia na stanowisku maszynisty sprzętu ciężkiego. Praca odwołującego na stanowisku pomocnika maszynisty sprzętu po przyuczeniu się do pracy - co nie trwało dłużej niż kilka tygodni i nastąpiło nie później niż od 01.09.1973 r. - polegała na wykonywaniu tych samych obowiązków co maszynista ciężkiego sprzętu tj. pracował jako operator spycharki marki „S.” stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracował na budowie Elektrociepłowni w R., T., Ł., B., wykonywał prace ziemne. W okresie od 25.10.1974 r. do 08.10.1976 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową do pracy wrócił 04.11.1976 r. Przed wojskiem i po wojsku wykonywał tą samą pracę tj. był maszynistą spycharki. Organ rentowy uznał odwołującemu okres zatrudnienia u tego pracodawcy od dnia 18.01.1978 r. do końca zatrudnienia tj. od momentu uzyskania uprawnień do obsługi spycharki jako okres pracy w warunkach szczególnych.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 25.03.1992 r. – k. 7 ar czI,

akta osobowe

zeznania świadka L. L. –k. 20 as,

zeznania świadka J. N. - k. 20-21 as,

zeznania odwołującego –k. 21 as/.

Sąd zaakceptował zeznania świadka L. L. i J. N. potwierdzające, że S. M. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. w okresie od 01.09.1973 r. do 17.01.1978 r. na stanowisku pomocnika maszynisty sprzętu, ponieważ w tym okresie faktycznie pracował na stanowisku operatora spycharki marki „S.”. Świadców pracowali razem z odwołującym w spornym okresie i posiadali wiedzę na temat wykonywanej przez niego pracy.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali u tych samych pracodawców na przestrzeni spornych okresów i potwierdzili rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w tych okresach pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora ciężkiego sprzętu tj. spycharki wbrew formalnej nazwie zajmowanego stanowiska. Depozycje te potwierdzały dowody z dokumentów.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków współpracowników odwołującego, że praca na stanowisku pomocnika maszynisty sprzętu w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. była świadczona w warunkach szczególnych, ponieważ w tym okresie faktycznie po przeszkoleniu co najmniej od 01.09.1973 r. do 17.01.1978 r. pracował na stanowisku operatora spycharki marki (...), a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem

jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy S. M. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy S. M. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)w K. w okresie od 03.07.1973 r. do 17.01.1978 r. na stanowisku pomocnik operatora sprzętu skoro nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w oparciu o świadectwo pracy, zeznania świadków oraz własne zeznania. Organ rentowy uznał odwołującemu okres zatrudnienia u tego pracodawcy od dnia 18.01.1978 r. do końca zatrudnienia tj. od momentu uzyskania uprawnień do obsługi spycharki.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone

zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w szczególnych warunkach na stanowisku pomocnik maszynisty sprzętu, ponieważ wbrew nazwie stanowiska co najmniej od 01.09.1993 r. do 17.01.1978 r. pracował faktycznie na stanowisku operatora spycharki marki „S.” i pracę tę wykonywał stale i w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Robił to po co najwyżej kilkutygodniowym szkoleniu bo taka była praktyka u tego pracodawcy. Wprawdzie dopiero w dniu 18.01.1978 r. uzyskał kwalifikację operatora spycharki, ale tego rodzaju pracę jak wynika z dostępnych dowodów wykonywał już przed tą datą świadcząc ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. O tym, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska, ale faktycznie wykonywana praca i Sąd uznał, że odwołujący co najmniej od 01.09.1993 r. do 17.01.1978 r. pracował na stanowisku maszynisty spycharki marki „S.”. Praca na stanowisku maszynisty spycharki została zaliczona zgodnie z wykazem A dział V pkt. 3 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Po uwzględnieniu wyżej wskazanego okresu oraz wcześniej uznanego okresu wykonywania pracy w szczególnych w wymiarze 14 lat, 2 miesiące i 9 dni odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). S. M. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...) r.), posiada wymagany okres zatrudnienia 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 01.09.1973 r. do 17.01.1978 r., kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako maszynista ciężkiego sprzętu tj. spycharki marki „S.” do okresu już uznanego przez organ rentowy jako praca w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat, 2 miesiące i 9 dni legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący w dniu 10.04.2015 r. wystąpił z wnioskiem

o przyznanie emerytury i od dnia 01.04.2015 r. Sąd przyznał mu prawo do emerytury zgodnie z art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c.